

Мездра

Общински вестник XXI век

www.mezdra.bg

http://www.facebook.com/mezdraXXIvek

Мездра, 12 - 26 февруари 2014 г.

Бр. 3 (326), Година XII, Цена 0.30 лв.

С финансовата подкрепа на държавата

ДОИЗГРАЖДАМЕ СПОРТНАТА ЗАЛА

Община Мездра ще усвои 5 000 000 лв. за реализирането на три проекта

Три проекта на Община Мездра бяха одобрени за финансиране по Публичната инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите“ (ПИП), която е предназначена за изпълнението на приоритетни програми и проекти на местните власти и на министерствата за благоустройство и осигуряване на заетост. Това стана на заседание на Министерския съвет, на което бе прието постановление за одобрение на проектите/ програмите, отговорните за тяхното изпълнение общини и министерства и разпределението на целевите средства.

До решението за държавно финансиране се стигна след като Община Мездра кандидатства с трите проектни предложени-

ния по ПИП. Целевите средства, които ще усвоим, възлизат на близо 5 000 000 лв.

Най-голям финансов ресурс - 4 000 000 лв., е предназначен за „Доизграждане на Многофункционална спортна зала - гр. Мездра“. В нея ще могат да се практикуват 15 вида спорт, в т. ч. лека атлетика, художествена гимнастика, хандбал, баскетбол и волейбол. Ще има зала за фитнес, сауна и „алпийска стена“. Залата ще предлага и възможности за провеждане на сценични прояви - концерти, спектакли, изложби, конференции и кинопрожекции. Модерното спортно съоръжение е с обща застроена площ малко над 8000 кв. м, общ обем 64 300 куб. м и капацитет до 1500 места. В него ще могат да се провеждат състезания както

от републикански, така и от международен характер.

Другият проект, който получи държавно финансиране, е „Реконструкция на транспортна инфраструктура в община Мездра“. Става дума за реконструкцията на 7 градски улици с натоварен трафик - западната част на ул. „Ал. Стамболийски“, „Веслец“, „Любен Каравелов“, „Динко Петров“, „Паусий“, „Роза“ и „Брусенско шосе“, както и на три участъка от IV-класната пътна мрежа: Мездра - Боденец - Върбешница, Върбешница - границата с Община

Враца, Ослен Криводол - Лук - Дърманци. За изпълнението на този проект ще бъдат отпуснати 740 000 лв.

Третото проектно предложение, одобрено за финансиране, е „Изграждане на спортни площадки в гр. Мездра“. По него ще бъдат построени две спортни площадки в парковата зона на

ул. „Стамболийски“ в непосредствена близост до Многофункционалната спортна зала. Те са предназначени за практикуването на масов и клубен спорт, вкл. волейбол и баскетбол. За направата на двете спортни площадки ще бъдат инвестирани 200 000 лв.

„Мисля, че това е една

Мисъл на броя:

„Това, което е трудно да се направи, трябва да се прави с голяма настойчивост.“

КОНФУЦИЙ

прекрасна новина, коментира кметът Иван Аспарухов. Рагвам се най-вече, че ще можем да довършим спортната зала. Защото в момента в нашия град развиват активна дейност 12 спортни клуба с 486 състезатели, включително такива на световно ниво. Говоря за нашите лекоатлети, които зимно време няма къде да тренират пълноценно. Затова проектирахме залата така, че да има къде да се подготвят на закрито. Мисля, че това е една добра новина за гражданите на Мездра и всички ние, спортните хора, се радваме, че се случва.“

Мирослав ГЕТОВ

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ ЗА ПЕРИОДА 2014 - 2020 г.

Наг 40 инвестиционни проекти и програми на обща стойност около 170 млн. лв. ще бъдат изпълнени през следващия 7-годишен период

Общински план за развитие на община Мездра за периода 2014 - 2020 г. (ОПР), внесен за разглеждане от кмета Иван Аспарухов, прие на своето първо заседание за т. г. Общинският съвет. В този основен документ за стратегическо планиране и програмиране е формулирана визията, която ще следва Община Мездра в развитието си през следващия 7-годишен период: „Община Мездра - реализира потенциала си за растеж чрез запазване и подобряване на своя човешки капитал, с подобрена социално-икономическа среда и качество на живот на населението“. Общинският план отразява желанията на жителите на общината и на институциите за бъдещото състояние на икономиката, физическата среда и социалната сфера и е съобразен с направените предложения от заинтересованите страни по време на обществените обсъждания - фокус-групи, дискусии, семинари, социологическо проучване.

Стратегическите цели, които ще се стреми да постигне Община Мездра, са: 1. Развитие на конкурентоспособна местна икономика чрез ефективно използване на ресурсите и привличане на нови инвестиции; 2. Запазване и подобряване на качествата на човешкия капитал чрез социално развитие на всички групи от на-

селението; 3. Устойчиво развитие на общината чрез подобряване на техническата инфраструктура, околната и селищната среда.

През периода 2014 - 2020 г. Община Мездра възнамерява да реализира 42 инвестиционни проекти и програми. Сред тях са Доизграждане на канализационна мрежа и изграждане на ПСОВ - Мездра (с индикативна стойност 20 137 000 лв.), Изграждане на разредна канализационна инфраструктура, реконструкция на водопроводната мрежа и изграждане на ПСОВ - Зверино (23 920 000 лв.), Програма за насърчване на използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива (26 500 000 лв.), Енергийна ефективност на административни и обществени сгради и системи за улично осветление (20 785 000 лв.), Доизграждане на

Многофункционална спортна зала (5 950 000 лв.), Реконструкция и благоустрояване на западна търговска, атракционна и рекреационна зона (2 900 000 лв.), Рекултивация на депо за ТБО (2 700 000 лв.), Реконструкция на кръстовището на ул. „Я. Сакъзов“ и „Хр. Ботев“ (1 200 000 лв.), Изграждане на покрит плувен басейн и на тренировъчен терен с лекоатлетическа писта на ст. „Локомотив“ (по 1 000 000 лв.).

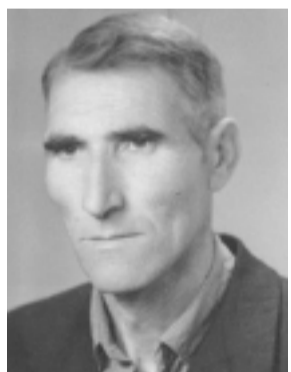
Средствата, необходими за реализирането на ОПР 2014 - 2020 г., възлизат на 167 млн. 469 хил. лв. 10 230 000 лв. от тях се очаква да дойдат от общинския бюджет, 5 039 000 лв. - от държавния бюджет, 114 775 000 лв. - от европейските структурни и инвестиционни фондове и друга чужда помощ, а 37 425 000 лв. - от частни източници.

НАЙ-ВЪЗРАСТНИТЕ ЖИТЕЛИ

Най-възрастната жителка на община Мездра е 102-годишната Цвета Минковска. Тя е родена на 1 ноември 1911 г. в с. Долна Кремена, но от десетилетия живее в гр. Мездра. Доайени сред мъжете дълголетници в нашия град са 98-годишният Димитър Тончовски и 96-годишният ветеран от Втората световна война Испиридон Ивановски, който е родом от кюстендилското село Еремия.

Подгласнички на столетницата баба Цвета са 97-годишната Дамяна Драганчова от Зверино и 96-годишните Иванка (Ваца) Ганова от Моравица и Дила Велчова от Горна Бешовица, информира Пепа Марковска, гл. експерт „ГРАО“ в Община Мездра. Следват Ивана Петкова (95 г.) от Типченица, Гена Гайдарска (95 г.) от Лик, ветераните Нешко Вутов (94 г.) от Върбешница и Иван Лишковски (94 г.) от Горна Кремена, Марийка Вълчева (94 г.) от Руска Бела.

93-годишната украинка Зоя Колесник, която също е участничка във Втората св. война, е най-старият жител на Долна Кремена. Неини наборы са Дафинка Николова (93 г.) от Ребърково и ветеранът Марко Марковс-

Испиридон Ивановски

ки (93 г.) от Старо село. На по 92 лазарника са Пенка Каменова от Царевец, Ангелина Минова от Игнатица, Иванка Маринска от Кален, Верка Каменова от Зли дол и Борис Бежанийски от Люти дол, земеделец-николапетковист, лежал като политически затворник в лагера на о. Белене.

Шампиони по дълголетие в останалите села са: в Кремата - ветеранът Стойко Нанов (91 г.), в Елисейна - неговият набор и събрат по оръжие Димитър Митов (91 г.), в Оселна - Рада Илиева (91 г.), в Очин дол - Стояна Павлова (90 г.), в Крапец - Христо Златев (90 г.), в Люти брод - ветеранът Петър Дончев (90 г.), в Боденец - Иванка Накова (90

Цвета Минковска

г.), в Ослен Криводол - Гена Цанова (90 г.), в Брусен - Екатерина Коцева (90 г.), в Цаконица - Велика Христова (88 г.) и в Дърманци - Мария Пешунова (85 г.).

Любопитно е, че 2/3 от дълголетниците са дами - общо 20, а 6 от 8-те мъже, достигнали достолепната възраст над 90 г., са участвали във Втората св. война.

Най-възрастният жител през този век не само в нашата община, но и в цяла Северозападна България, е Петър Цинцарски (6.02.1899 г.), в Люти брод - ветеранът Петър Дончев (90 г.), в Боденец - Иванка Накова (90

3D визуален спектакъл

ВРАЦА - ВРАТА КЪМ ДРЕВНОСТТА

С 3D визуален спектакъл в гр. Мездра бе представен проектът за създаване на регионален туристически продукт „Враца - врата към древността“. Той се изпълнява от Община Враца в партньорство с общините Мездра и Роман по ОП „Регионално развитие“. Виртуалната разходка из историята на Врачанския регион от античността до наши дни беше проектирана върху административната сграда на Съвета, съчетана с пиротехнически ефекти.

Пред зрителите оживяха основните епохи, през които е преминал нашият край от древността, през средновековието и възраждането до сега. Маркирането на всеки исторически период бе съпроводено с проектиране на обекти с важно културно-историческо значение.

Триизмерният светлинен спектакъл тръгна от VI век преди Христа и столицата на трибалите, които превърнали поземните богатства в истински произведения на изкуството. Доказателство за това е *Розозенското*

Черепишки манастир „Успение Богородично“

съкровище, което се слави и до днес като най-голямото тракийско имане. Острите мечове, излети в недра на Балкана, отблъскаха множество армии, дори тези на Филип II Македонски и синът му Александър Велики.

Атрактивното 3D шоу премина през завземането на нашите земи от римските легиони, които положили основите на крепостта Валве, издигала се величествено над р. Лева и бранила прохода *Вратцата*. Стратегическият проход, наречен по-късно *Вратица*, спечелил редица битки не само на римляните, но и на българите по време на Първото българско

царство.

Спектакълът разкри и величието на *Вратица* - селище с ключово значение през Втората българска държава, важен занаятчийски център с развити стоково-парични отношения. А по време на Възраждането: голям занаятчийски, търговски и административен център, чиято продукция (абаджийство, кожарство и златарство) достига до Лион, Виена, Букурещ и Цариград.

Представлението бе озвучено с народната песен „*Лажу, лажу, Веру*“ в изпълнение на *Нина Николчина*.

Проектът „*Враца - врата към древността*“

цели да популяризира Врачанския регион като туристическа дестинация с богато културно-историческо наследство и забележителни природни дарения. Насочен е към разработването на регионален туристически продукт с различни туристически пакети, които включват посещения на местни обекти с национално значение.

Сред тях са античната и средновековна крепост „*Калето*“ в Мездра, природният феномен „*Ритлите*“, Черепишкият манастир, пещерният комплекс в м. „*Шупловица*“ край Царевец и паметникът на Дядо Йоцо при Очин дол.

Да изчистим България за един ден

МЕЗДРА С ОТЛИЧИЕ ОТ НАЦИОНАЛНА КАМПАНИЯ

Община Мездра бе отличена с грамота за принос в миналогодишната Национална кампания „*Да изчистим България за един ден*“, която се проведе в цялата страна по инициатива на *Би Ти Ви*. Отличие то получи на специална церемония във Враца инж. *Галина Иванова*, ст. специалист в Общинската екологична инспекция.

Грамотата се дава за постигнати добри резултати и голяма активност в доброволната акция. Със събрани-

те и извозени 77 тона твърди битови отпадъци Община Мездра се нарежда на второ място по количество сред 10-те общини в нашата област. Първа е Община Враца със 441 т., а трета - Община Мизия, с около 43 т.

Врачанска област като цяло е един от най-добре представилите се региони в кампанията, с двойно по-висока активност в сравнение със средната за страната. През 2013 г. в акцията са се включили 18

826 доброволци или близо 10% от жителите на областта, което е сред най-високите не само у нас, но и сред всички страни, участвали в световната инициатива „*Let's Do It World*“.

На 20 април - деня на голямото почистване, в региона са събрани 692 т отпадъци и са премахнати 139 нерегламентирани сметища

и 28 замърсени зони.

Тазгодишната кампания „*Да изчистим България за един ден*“ ще се проведе на 26 април. Община Мездра ще се присъедини към инициативата за трети пореден път.

ИГНАТЕНЧАНИ ПОЧЕТОХА СРЕТЕНИЕ ГОСПОДНЕ

Най-ревностните християни от *Игнатица* се събраха на 2 февруари, за да почетат един от големите православни празници - *Сретение Господне*. Според евангелския разказ на 40-я ден след Рождество Христово младенецът *Иисус* бил занесен от *Дева Мария* за пръв път в Йерусалимския храм и посветен на Бога.

По повод паметното библейско събитие *водосвет* за телесно здраве и духовно спасение на миряните от планинското селище отслужи йеромонах *Агатоник* от Черепишкия манастир

Снимка: Борис КРЪСТЕВ

„*Успение Богородично*“. По-сетне Негово Всепреподобие освети *овнешката курбан чорба*, приготвена от майстор-готвач *Любомир Йо-*

тов и *общата трапеза*, подредена в кметството на селото.

Организатор на поклонението бе *Божидар Минов*, а *коливото осу-*

гуриха *дъщеря му Нели* и съпругът ѝ *Васил Георгиев* от Ботевград. *Божидар* е син на починалия преди време на преклонна възраст *Иванчо Минов*, който години наред се грижеше за *игнатешкия оброк* над Черепишката света обител и по чиято заръка неговите потомци продължават да дава на този ден традиционния *курбан*.

Каменният *оброчен кръст* над манастира е въздигнат през 1926 г. от майстор *Мито Томов* от Зверино със средства на игнатенчаните *Иван Пенчев* и *Марко Глигорев*.

ОБЩИНА МЕЗДРА

със съдействието на НЧ „*Просвета 1925*“ - гр. Мездра и Сдружение „*Искърско дефиле*“

ОРГАНИЗИРА

IX Събор на читалищни фолклорни групи и изпълнители „ДЕ Е БЪЛГАРСКОТО“

18 май (неделя) 2014 г. туристически комплекс „*Дядо Йоцо гледа*“ - с. Очин дол, община Мездра.

Целта на събора е да даде възможност за сценична изява на читалищни групи и изпълнители, представящи фолклорното богатство и уникалност на своя регион.

В събора могат да участват: *певчески групи и индивидуални изпълнители, танцови групи и индивидуални изпълнители, инструментални групи и индивидуални изпълнители.*

Програмата на групите е *до 10 мин.*, а на индивидуалните изпълнители - *до 6 мин.* За всеки участник се попълва отделна заявка. *Всяко читалище* може да участва с *до двама участника* в жанр.

Разходите за път и храна са *за сметка на участниците*. На участниците в събора ще бъдат връчени грамоти. На събора могат да разкрият сергии и майстори на художествените занаяти. *Община Мездра* си запазва правата за заснемане и звукозапис.

Краен срок за подаване на заявки - 1 май 2014 г. на адрес: Мездра 3100, област Враца, ул. „Христо Ботев“ 27, Общинска администрация - Мездра

За контакти: *Петко Котларски* - гл. експерт „Култура“ в Община Мездра, тел. 0910/ 920 16, 0887 514 481, e-mail: petko_kotlarski@abv.bg и *Валентин Вълчев* - Директор на „Хуманитарни дейности“, тел. 0910/ 925 36, 0889 510 428.

Читателска пощ@

ТРИФОНИЗМИ

Ой, винце, винце

Ой, винце, винце руйно, бяло и червено, от кютук лозица рогено. Хич не е лесно, докато в чашата влезеш, но после като магия ни опиваш и с твоето вълшебство ни бунтуваш и приспиваш. Радост и мъка лекуваш. Песни се пеят, хора се люлеят, сватби и кръщавки, дори за сбогом: Все ти си, руйно винце - от Бога сътворено!

Трифон Зарезан

От паметивека вино и ракия пие човекът. Един от тях в лозето наквасен влезнал, пръчка отрязал и по погрешка нос си порязал. Бързо се изправил и казал: „Който пие вино и ракия - за него има тежка орусия! Ето, аз съм пиян и се казвам Трифон Зарезан!“

Наздравница

За здраве да вдигнем чаши, за душите наши: и тази година берекет да има!

Тогорка ЛЕЩАРСКА, с. Царевец

Футбол - "А" ОФГ Враца Юг

СКАЛА (ЗВЕРИНО) В ЧЕЛОТО НА ТАБЛИЦАТА

И през този сезон *Скала (Зверино)* е най-добре представящият се отбор от трите футболни формации от община Мездра, които се състезават в първенството на Южната Врачанска „А“ ОФГ. С актив от 34 точки и голова разлика 51:12 клубът от Искърското дефиле заема *второ място* в есенното класиране, на 5 т. след лидера *Чавдар 1957 (Бяла Слатина)*. В изиграните досега 13 срещи зверинчани постигнаха 11 победи, записаха 1 реми (1:1 навън срещу Ботев - Криводол) и допуснаха само 1 загуба (с 2:0 като гост от белослатенчани).

Скала (Зверино)

С отбелязаните 51 гола *ФК Скала* отново е с най-резултатното нападение в групата, а голмайстор на четвъртия ешелон за пореден път е *Иван Крумов*, резлизирал 22 точни попадения. Голмайсторската листа допълват *Емил Манолов* с 9, *Николай Гришев* и *Николай Генев* с по 5 гола.

1929 (Мездра), който дели пето-седмо място с 16 т. и голова разлика 21:36 - актив, натрупан след 5 победи, 1 реми и 7 загуби. За отбелязване е, че по една или друга причина на мездренските „пирати“ бяха присъдени две служебни загуби - срещу *Строител (Кунино)* и *Околчица*, което значително ги отдалечи от челото. Голмайстори на тима са *Павел Марков* и *Стефан Марков* с по 4 гола, следвани от ветерана *Валентин Пешунов* с 3 точни попадения.

Околчица (Моравица)

Относително добри изяви през есента имаше и *Околчица (Моравица)*, която е трета в подреждането на полусезона с 25 т. и голова съотношение 36:20 (8 победи, 1 равенство и 4 загуби). Най-добрият реализатор на моравчани е *Стилиян Лалов* с 9 гола, следван от *Росен Ценов* с 4 и *Димитър Димитров* с 3.

По-колебливо досега се представя *Локомотив*

Локомотив 1929 (Мездра)

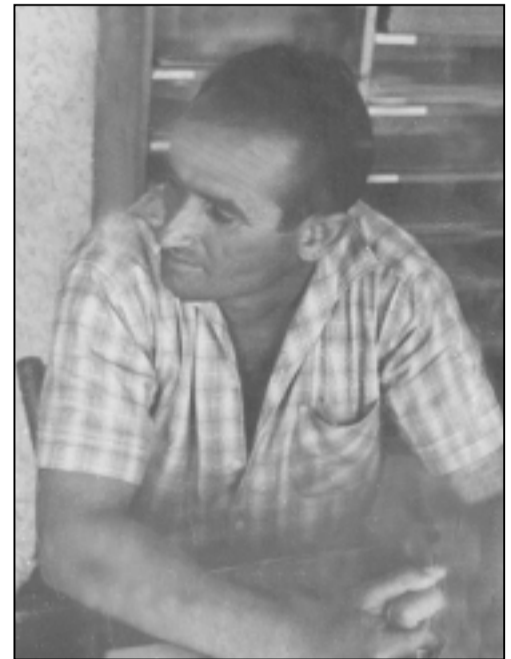
През миналогодишната кампания 2012/2013 *Скала (Зверино)* зимува на лидерската позиция, *Локо (Мз)* бе трети, а *Околчица (Моравица)* - осма на полусезона. Шампионатът в „А“ ОФГ Враца Юг ще бъде подновен през месец март.

Скръбна вест

На 1 февруари 2014 г.
на 87-годишна възраст
почина

една от легендите на ФК Локомотив (Мездра)

ПЕТЪР ДАНКОВ (ПЕПЕТО)

Роден на 5 октомври 1926 г. Състезател на СК Тича, Локомотив, Динамо и Динко Петров (Мездра) от 1936 до 1960 г. Нападател, изявен голмайстор на отбора.

Наставник на представителния футболен тим на гр. Мездра в края на 50-те и началото на 60-те години на XX век.

Футболист №1 на 70-летието на ФК Локомотив (2002 г.). Почетен гражданин на Община Мездра за заслуги в областта на спорта (2003 г.).

Отиде си един добър човек и голям приятел на футбола!

Поклон пред светлата му памет!

ЕДНА ГОДИНА RED BOYS

В края на януари *Фенклубът на ЦСКА в Мездра - RED BOYS*, отбеляза своя *първи рожден ден*. Тържеството се състоя в Пицария „Детелинката“ по инициатива на върлия привърженик на „армейците“ *Никодим Нанов*. Специален гост на празника бе легендата на столичния клуб *Спас Джевизов*. Привечер към ултрасите се присъедини и бившият председател на Централния фенклуб на „червените“ *Димитър Ангелов - Дучето*.

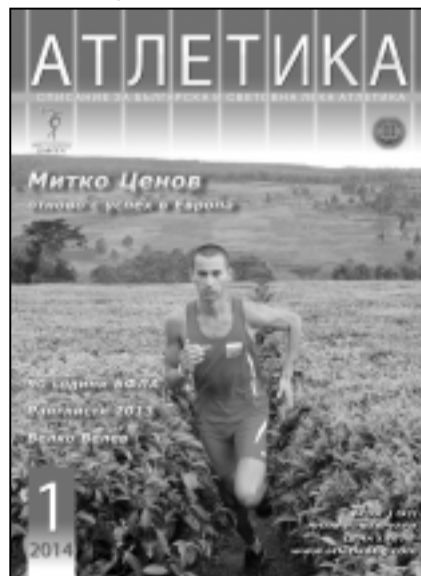
Родения ден уважиха също привърженици на ЦСКА от Враца, Видин, Монтана и др. По случай първата годишнина на клуба всички хапнаха от специално изработената торта с емблемата на многократните шампиони на България.

RED BOYS - Мездра е основан на 26 януари 2012 г. В момента в него членуват 35 привърженици на „червените“. Председател на фенклуба е *Дидо Иванов*.

МИТКО ЦЕНОВ НА КОРИЦАТА НА „АТЛЕТИКА“

Сребърният медалист от Европейското първенство по крос кьнтри за младежи до 23 години *Митко Ценов* отново изгря върху корицата на специализираното печатно издание за българска и световна лека атлетика списание „Атлетика“. Специално за брой 1/2014 на луксозното издание 20-годишният състезател на *СК Атлет (Мездра)* засне уникална фотосесия по време на приключилия наскоро тренировъчен лагер на клуба в Кения.

В ролята на фотограф се превъплъти съотборникът на Митко *Иван Попов*, който е най-добрият ни бегач на 1500 м. Мездренските лекоатлети бяха на подготовка в източноафриканската страна в продължение на месец и половина под ръководството на треньора *Йоло Николов* в компанията на група кенийски бегачи.

Миналата година *Ценов* „дебютира“ върху корицата на „Атлетика“. Той „отвори“ януарско-февруарския брой на списанието с фотосесия, заснета в столичния автосалон на италианската автомобилна компания „Мазерати“.

Мездра
Общински вестник 21 век

Издава

Община Мездра и спомоществатели

Думите отлитат, написаното остава

ОБЩЕСТВЕНА РЕДКОЛЕГИЯ: Валентин Вълчев, Владимир Джаферски, г-р Герго Цонков, Павлина Русева, Рени Нинова, Доброслав Стоянов, Светла Дамяновска, Тодорка Василева
Художник-фотограф: Евгени Кучков

РЕДАКТОР: Мирослав Гетов 0885 695 506

ПОЧЕТЕН РЕДАКТОР: Кирил Раговенски

Всеки автор носи отговорност за публикациите си.

Ръкописи не се връщат. Хонорари не се изплащат. Броят е приключен редакционно в 10.00 часа на 11 февруари.

Предпечатна подготовка: Теодора Тошева и Чавдар Иванов

Печат: „БГ ПРИНТ“ - Враца

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:

Мездра, ул. „Хр. Ботев“ 27, ет. 4, Радоцентър
e-mail: mezdra21vek@abv.bg

Краезнание

ИСТОРИЯ НА С. МЕЗДРА,
ВРАТЧАНСКА ОКОЛИЯ

Продължава от миналия брой

Други старини са намерените водопроводни тръби - глинени, доста дебели, с които е докарвано вода за най-старото селище от изворите в „Стърчи крак“ - Боденски район, и от езерото „Бадинец“ - Моравишки район. От това последното, езерото „Бадинец“, водата е взета и днес служи на спиртната фабрика „Т. Балабанов“ в Мездра.

Трета една старина, ако може да се нарече старина, е местността „Мазата“, где то има голяма купчина камъни от развалини на грамадни здания и един бунарь - днес зарить - насипан с земя и камъни. Преданието говори, че тая „Маза“ била хранилище на пари и че парите били омагьосани. Хора от близкото село Боденец - на 2 км далеч, били намерили там камък с някакъв надпис. Завели там свещеника си, който прочел надписа, който гласел: „тук, дете е тоя камък, са моите пари, а в бунара са парите на сестра ми, но за да се вземат, трябва да намерите човек, който да може да седне кръстат (по турски) в една таватепсия, и вратите сами ще се отворят“.

Боденчените разкопали там и намерили вратите на мазата, но не могли да я отворят. Дълго търсили човек, който да може да седне в тава, тепсия, и най-после, по време харманъ, намерили един такъв човек - циганин. Отвели го там и щом той седнал в тавата-тепсията, вратата се отворила и парите се явили, но циганина умрел. Боденчените съ кола задигнали всички пари и още същия ден напуснали и харманъ, и селото си, и забягнали по Румъния, где то се поселили и селото имъ и днес се казвало Боденец.

Това казват иманярите, които и днес не престават да търсят там скрито богатство и често се опитват да изчистват бунара, но още не е имъ се удало.

Там са намирани, изкопвани изъ земята, камъни от бял Върбешки варовник, счупени, разбира се, но показващи, че са стълбове на грамадни здания, изработвани доста хубаво с красиви орнаменти и съ доста средства.

Изъ нивята, где то се оре и копае, са намирани парчета от статуи, доста изящно изработени; гробници, изидани с тухли и отгоре покрити с плочи или с широки глинени тухли. Въ тия гробници са намирани медни монети и съдове: малки стомнички и чинийки, много тънка изработка. Намиратъ се и две-три могили, които по своето местоположение личи, че са изкуствени - издигани надъ гробници или са служили за наблюдателни и гранични постове.

В селото, като малко селище, преди Освобождението не е имало революционна организация. Не е посещавано от никой организатор и не е имало четници въ никоя чета. Също не е имало четници и въ опълченските дружини по време на Освобождението ни. Отъ с. Крета, което е една община съ Мездра, до Освобождението е имало много селяни въ Румъния (гр. Каракаль, Корабия и др.), които са влизали въ революционния комитетъ въ Букурещъ, обаче само Кръстю Генковъ е миналъ съ Ботевата чета, който остана живъ следъ Освобождението и почина.

***

Въ последните години на турското робство населението е било доста бедно. Занимавало се е изключително съ земледелие, доходите отъ което са били доста слаби. Като храна му е служило изключително царевичата, а само въ празнични „добри“ дни си е позволявало лукса да яде пшениченъ хлябъ, който биль до ста оскъденъ.

Като селище на бродъ на р. Искъръ и на пътя, които съединявалъ южна съ западна и северна България презъ прохода Арабаконак, изложено на чести нападения и обири, населението му не е работило усърдно земята си, защото всичко му се отнисало. То се даже уленило къмъ работата и живеело отъ днесъ за днесъ. Повечето време, вместо съ хлябъ, се хранило изключително съ риба и дивечъ, каквито имало въ изобилие. Съ една речъ, живеело мизеренъ животъ.

Около това време се развила доста много кражбата на домашенъ добитък - овце, кози, биволи, говеда и др., които се заколвали и изядали. Крадели отъ турци, крадели и отъ българи. Крадели даже и отъ свои най-близки. Въобщо, който биль по-силенъ физически, който биль по-пъргавъ и пр., той биль най-добре. Семейството му никога не гладувало. Самите селяни се предавали на кражба и не е пропусканъ пътник-коларъ да не се ограби. Тоя порокъ и сега се забелязва въ старите местни селяни.

Въ землището на селото имало две турски воденици: „Махремската“ - на Ахмедъ и Цибрилията, и „Баретарската“ - на Мутишъ, „Мехмишовата“, които имали около себе си ниви, ливади, градини и пр. Последния стопанинъ на „Бошняковата воденица“ - Дудия, е владель много имоти въ Мездренското поле. Повечето отъ тия турски имоти се закупили отъ околните села. Стопаните имъ турци живели постоянно въ Враца и само някои отъ техъ били тукъ и ги стопанисвали. Тези турци били благосклонни къмъ населението, не притеснявали го, а напротивъ го защитавали отъ чужди и свои. Населението въ неделни дни имъ работило всичката полска работа „ангария“, а те го гощавали съ добри и въ изобилие гостби и хлябъ.

Освобождението на селото отъ Русите станало наврхъ Димитровъ денъ - 26.X. старъ стилъ. Те дошли отъ къмъ село Боденец и били около два ескадрона кавалерия. Въ землището на селото не водили никакъв бой, защото турците били избягали. Престрелка съ турците Русите имали къмъ с. Ребърково. При Освобождението селото броило 24 кащи съ около 130 души жители. Всичките къщи били надземни и 21 отъ тяхъ били покрити съ царевични стъбла, сено и другъ боклукъ, а само 3 били покрити съ плочи.

Следва

Изгубената Мездра

Тази ценна снимка е от архива на Етнографския институт с музей към БАН. Тя е дигитализирана по съвместен проект на Музея с Британската библиотека. Фотографията представлява изглед от новопостроената железопътна спирка Мездра - Враца и е направена малко след официалното откриване на ж. п. линията София - Роман на 20 февруари 1897 г.

Снимката е от галерията на интернет сайта Историческа Мездра - www.historicalmezdra.com, който събира и публикува стари фотографии, пощенски картички и разкази от историята на гр. Мездра и района.

ИЗ МИНАЛОТО НА РУСКА БЕЛА

Село Руска Бела е разположено в северозападна част на община Мездра, на около 60 км (по права линия) от София и на 10 км източно от Враца, върху невисока слънчева тераса. В миналото се е намирало в местността „Селището“, където е имало извор с бяла варовита вода - оттам идва името на селото Бела.

До XVIII век се среща в османотурски документи като Долна Бела, след което е преименувано на Турска Бела. След Освобождението през 1878 г. в знак на признателност към русите става Бела Руска, а от 28 септември 1938 г. носи сегашното си име.

Руска Бела е спирка от ж. п. линията Мездра - Враца, която е прокарана през 1919 г. През 30-те години на миналия век е център на самостоятелна община. В селото е имало основно училище (закрито през 1958 г.), земеделска кооперация „Трудо-

любие“ (основана през 1908 г.), читалище „Подгем“ (1928 г.), застрахователно дружество за добитък и кожарска фабрика. От този период - 1934 г., е регистриран най-големият брой жители - 875 души. През следващите десетилетия населението му постепенно намалява: 1946 г. - 863, 1956 г. - 842, 1975 г. - 808, 1985 г. - 609, 1994 г. - 564, 2001 г. - 485, 2011 г. - 401 жители. В района му има 5 могили, които не са проучени.

В с. Руска Бела около 1843 г. е роден Ботевият четник Никола Нанов Стоянов. След сраженията във Врачанския Балкан той избягва в Сърбия. Там в Кладово постъпва в четата на войводата Тодор Велков (1828 - 1904) и участва като доброволец в Сръбско-турската война (1876). На 30 юни 1876 г. е пленен от турците при Ново село и откаран във Видин. Осъден е на смърт, впоследствие присъдата му е заменена с 15 години затвор на о. Кулър, а после е освободен по гаранция с общата амнистия на 23 април 1877 г. След Освобождението вържи кръчма и керемидарница в родното си село. Жизненият път на този пламенен родолюбец завършва след 1890 г.

Иван ГЕОРГИЕВ,
председател на Краеведско дружество - Лом

Община Мездра,
Туристически комплекс
"Дядо Йоцо гледа"
и Съюзът
на българските писатели

О Б Я В Я В А Т

VI НАЦИОНАЛЕН
ЛИТЕРАТУРЕН
КОНКУРС ЗА РАЗКАЗ

"ДЯДО ЙОЦО ГЛЕДА"

на тема: "Любовта към България и преклонението пред нейните красоти".

Регламент:

Конкурсът е **анонимен**. Право на участие има **всеки български гражданин**, без възрастови ограничения, **чийто текст отговаря на условията за анонимност**: неподписан ръкопис на разказ в три екземпляра, с приложено запечатано малко пликче, съдържащо данните на автора, поставени в голям пощенски плик, върху който също не са отбелязани имената на автора.

Всеки автор може да участва с един разказ (формат - до 5 стр. А4, шрифт Times New Roman, размер на шрифта 12, междуредова разредка 1,5, двустранно погравнен).

Текстовете, несъобразени с темата или с жанровете и техническите изисквания, **отпадат от класирането**.

Разказите изпращайте **до 20 май 2014 г.** на адрес:

Мездра 3100, област Враца,
Община Мездра, ул. "Христо Ботев" №27,
стая 211, За конкурса "Дядо Йоцо гледа".

Отчитането на конкурса ще стане на **28 юни 2014 г.**

Ще бъдат връчени следните награди:

I награда - 800 лв.,
II награда - 600 лв.,
III награда - 400 лв.
и две поощрения по 300 лв.

Деца на Мездра

АДЕЛИНА - 8 години

В следващите дни рожденици са:

Соня Русинова - ст. специалист „Обредни дейности“ в Община Мездра, на 13 февруари
Венета Танева - фармацевт, на 13 февруари
Славей Младенов - общински съветник, на 15 февруари, 49 г.

Петър Петров - кметски наместник на с. Зла гол, на 15 февруари, 60 г.

г-р Николай Баев - на 19 февруари, 55 г.
Добромир Александров - управител на „ЕЛ-ВИ“ ООД, на 20 февруари, 36 г.

Винка Велчева - фотограф, на 23 февруари